

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2019 ГОДИНА

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени за септември 2019 г. спрямо август 2019 г. е 99.7%, т.е. месечната инфлация е минус 0.3%. Инфлацията от началото на годината (септември 2019 г. спрямо декември 2018 г.) е 1.7%, а годишната инфлация за септември 2019 г. спрямо септември 2018 г. е 2.3% (фиг. 1, табл. 1 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода октомври 2018 - септември 2019 г. спрямо периода октомври 2017 - септември 2018 г. е 3.1%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През септември 2019 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.6%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- облекло и обувки - намаление с 0.9%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.3%;

- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - намаление с 0.3%;
- здравеопазване - увеличение с 0.7%;
- транспорт - намаление с 1.0%;
- съобщения - намаление с 0.2%;
- развлечения и култура - намаление със 7.2%;
- образование - увеличение с 1.9%;
- ресторанти и хотели - намаление с 2.3%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.0%.

През септември 2019 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 1.2%, брашно - с 0.1%, хляб „Добруджа“ - с 0.4%, тестени закуски и пици - с 1.0%, месо от едър рогат добитък - с 0.3%, месо от домашни птици - с 0.9%, прясна и охладена риба - с 1.0%, нискомаслено прясно мляко - с 0.3%, млечни масла - с 3.2%, ябълки - с 1.7%, грозде - с 14.3%, домати - с 3.4%, краставици - с 5.4%, пипер - с 12.6%, зрял лук и чесън - съответно с 8.2 и 1.6%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 3.3%, маслини - с 1.4%, зрял боб - с 1.2%, захар - с 0.4%, оцет - с 0.4%, кафе - с 1.3%, газирани напитки - с 0.7%, плодови сокове - с 1.4%, ракии - с 1.1%, бира - с 0.4%, и други.

През септември 2019 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: свинско месо - с 3.0%, малотрайни и трайни колбаси - съответно с 0.3 и 0.9%, мляно месо (кайма) - с 0.4%, пълномаслено прясно мляко - с 0.3%, кисели млека - с 0.4%, сирене - с 0.6%, кашкавал - с 1.0%, извара - с 0.9%, яйца - с 2.1%, маргарин - с 2.2%, цитрусови и южни плодове - с 2.6%, зеле - с 4.8%, други пресни зеленчуци (зелен фасул, тиквички и патладжан) - с 3.5%, гъби - с 0.8%, леща - с 1.9%, шоколад и шоколадови изделия - с 0.4%, сладолед - с 4.4%, минерална вода - с 1.4%, вина - с 0.3%, и други.

През септември 2019 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: облекло - с 0.2%, обувки - с 2.4%, материали за ремонт и поддържане на жилище - с 0.5%, газообразни горива за битови нужди - с 0.6%, мебели - с 2.0%, хладилници - с 0.8%, перални и съдомиялни машини - с 0.2%, бойлери - с 0.3%, препарати за почистване на съдове - с 1.6%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 1.2%, моторни и смазочни масла - с 0.1%, пътнически въздушен транспорт - с 16.3%, телевизори - с 0.8%, градинарство - с 0.4%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания - с 15.9%, услуги по краткосрочно настаняване - с 20.5%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: цигари - с 0.3%, водоснабдяване - с 1.5%, канализационни услуги - с 1.6%, услуги за пречистване на водата - с 4.6%, течни горива за битови нужди - с 0.1%, въглища - с 0.4%, дърва - с 0.5%, готварски печки - с 0.6%, климатични инсталации - с 0.5%, прахове за пране - с 0.7%, автомобилен бензин А100Н - с 0.3%, метан за ЛТС - с 0.5%, цветарство - с 1.3%, кина и театри - с 4.9%, услуги по обществено хранене - с 0.5%, продукти за лична хигиена - с 2.7%, козметични продукти - с 2.3%, и други.

През септември 2019 г. цените на лекарствените продукти са се увеличили с 1.0%, а цените на лекарските и на стоматологичните услуги остават на равнището от предходния месец.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени за септември 2019 г. спрямо август 2019 г. е 98.8%, т.е. месечната инфлация е минус 1.2%. Инфлацията от началото на годината (септември 2019 г. спрямо декември 2018 г.) е 1.8%, а годишната инфлация за септември 2019 г. спрямо септември 2018 г. е 1.6% (табл. 2 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода октомври 2018 - септември 2019 г. спрямо периода октомври 2017 - септември 2018 г. е 2.6%.

Според ХИПЦ през септември 2019 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.6%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- облекло и обувки - намаление с 0.7%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.2%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - намаление с 0.4%;
- здравеопазване - увеличение с 0.6%;
- транспорт - намаление с 2.1%;
- съобщения - намаление с 0.2%;
- развлечения и култура - намаление с 3.5%;
- образование - увеличение с 1.8%;
- ресторанти и хотели - намаление с 8.6%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.5%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Индексът на цените за малката кошница за септември 2019 г. спрямо август 2019 г. е 100.5%, а от началото на годината (септември 2019 г. спрямо декември 2018 г.) е 102.5% (табл. 3 от приложението).

През септември 2019 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 0.5%;
- нехранителни стоки - увеличение с 0.8%;
- услуги - увеличение с 0.4%.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за септември 2019 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла 2018	IX.2019		
		предходният месец = 100	декември 2018 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	99.7	101.7	102.3
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	30.283	100.6	104.4	104.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.957	100.2	101.4	102.1
03 Облекло и обувки	4.164	99.1	92.9	99.2
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.139	100.3	102.1	103.8
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	4.890	99.7	100.8	100.3
06 Здравеопазване	6.762	100.7	101.9	101.9
07 Транспорт	9.736	99.0	103.0	97.2
08 Съобщения	5.263	99.8	97.1	98.2
09 Развлечения и култура	5.478	92.8	93.3	102.3
10 Образование	0.441	101.9	103.3	103.1
11 Ресторанти и хотели	6.013	97.7	104.6	105.4
12 Разнообразни стоки и услуги	4.875	101.0	101.0	101.7
Хранителни стоки	31.550	100.6	104.2	104.1
Нехранителни стоки	35.206	100.2	100.1	99.9
Обществено хранене	5.363	100.5	104.0	105.6
Услуги	27.881	97.8	100.4	102.6

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за септември 2019 година

Потребителски групи	Тегла 2017	IX.2019			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2018 = 100	съответният месец от предходната година = 100
		%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	105.07	98.8	101.8	101.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	218.722	111.09	100.6	104.4	104.3
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	63.672	108.92	100.2	101.5	102.1
03 Облекло и обувки	36.738	93.39	99.3	93.8	99.7
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	109.578	110.53	100.2	102.0	103.7
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	59.339	100.39	99.6	100.4	100.0
06 Здравеопазване	72.663	102.39	100.6	101.7	101.8
07 Транспорт	154.714	98.19	97.9	102.7	97.7
08 Съобщения	56.326	91.32	99.8	97.1	96.1
09 Развлечения и култура	72.406	98.44	96.5	96.4	101.5
10 Образование	13.638	114.55	101.8	102.9	102.8
11 Ресторанти и хотели	84.977	117.89	91.4	106.0	105.0
12 Разнообразни стоки и услуги	57.227	108.93	100.5	101.3	101.9

Таблица 3

Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от домакинствата за септември 2019 година

Потребителски групи	Тегла 2018	(Проценти)
		IX.2019 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.5
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	48.694	100.5
Облекло и обувки	3.751	99.4
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	28.306	100.4
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.292	99.8
Здравеопазване	10.456	101.4
Транспорт	1.408	100.0
Съобщения	0.287	100.0
Развлечения и култура	0.607	100.2
Разнообразни стоки и услуги	4.199	101.8
Хранителни стоки	48.694	100.5
Нехранителни стоки	29.427	100.8
Услуги	21.879	100.4